

об'єктивно не виправданого страху в різних життєвих ситуаціях. У площині природної доцільності, тривожність відіграє позитивну роль не тільки як індикатор порушення, але і як мобілізатор резервів психіки. У інших випадках тривога є неприродною, патологічною, неадекватною, шкідливою. Вона стає хронічною, постійною і починає з'являтися не тільки в стресових ситуаціях, але і без видимих причин. Тоді тривога не тільки не допомагає людині, але, навпаки, починає заважати їй в її повсякденній діяльності. Студентів з високим рівнем тривожності відрізняє замкнутість і недостатня товариськість.

ЛІТЕРАТУРА

1. Мей Р. Проблема тривоги / Р. Мей. – М. : ЕКСМО-Прес, 2001. – 432 с.
2. Прихожан А. М. Тривожність у дітей та підлітків: психологічна природа і вікова динаміка / А. М. Прихожан. – М. : МОДЕК, 2000. – 303 с.
3. Слободчиков В. І., Ісаєв Є. І. Основи психологічної антропології, психологія розвитку людини / В. І. Слободчиков, Є. І. Ісаєв. – М. : Шкільна преса, 2000. – 416 с.

Нікітіна Вікторія,

студентка 3 курсу

Факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Наук. керівник: **Т.П.Малихіна**, канд.психол.наук,доцент (БДПУ)

ВПЛИВ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ВІДМІННОСТЕЙ МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА ЇХ НАВЧАЛЬНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Підвищення ефективності навчання в умовах сучасної школи передбачає створення для дитини таких умов для засвоєння знань, що враховують її індивідуальні можливості. В кожній дитині своєрідно сполучаються індивідуальні та вікові особливості, при цьому індивідуальні особливості можуть перебивати вікові. Індивідуальні відмінності – це відмінності в фізіологічних задатках, у особливостях нервової системи, на підставі яких формуються індивідуальні відмінності психічних процесів.

Великий внесок у розробку проблем індивідуальних відмінностей у мисленні внесли психологи: В.Єгорова, В.Зикова, З.Калмикова, В. Крутецкий, Н.Менчинська та інші.

Метою публікації стало теоретико-практичне вивчення індивідуальних відмінностей мислення в молодшому шкільному віці та їх вплив на навчальну діяльність.

У роботі з організації емпіричного дослідження індивідуальних відмінностей мислення в молодшому шкільному віці були використані наступні методики: «Класифікація понять», «Заселення будиночка» (І. Аргінська) «Відгадай загадки», «Розуміння прислів'я». В дослідженні взяло участь 15 учнів початкових класів.

Результати дослідження наочно простежуються з діаграми (рис1)

Діти, що мають слабку успішність, характеризуються поверховістю

мислення – якістю, яка протилежна глибині розуму. Вона виявляється у виділенні зовнішніх несуттєвих, одиничних ознак, у встановленні випадкових зв'язків що виражається в низькому рівні узагальнення.

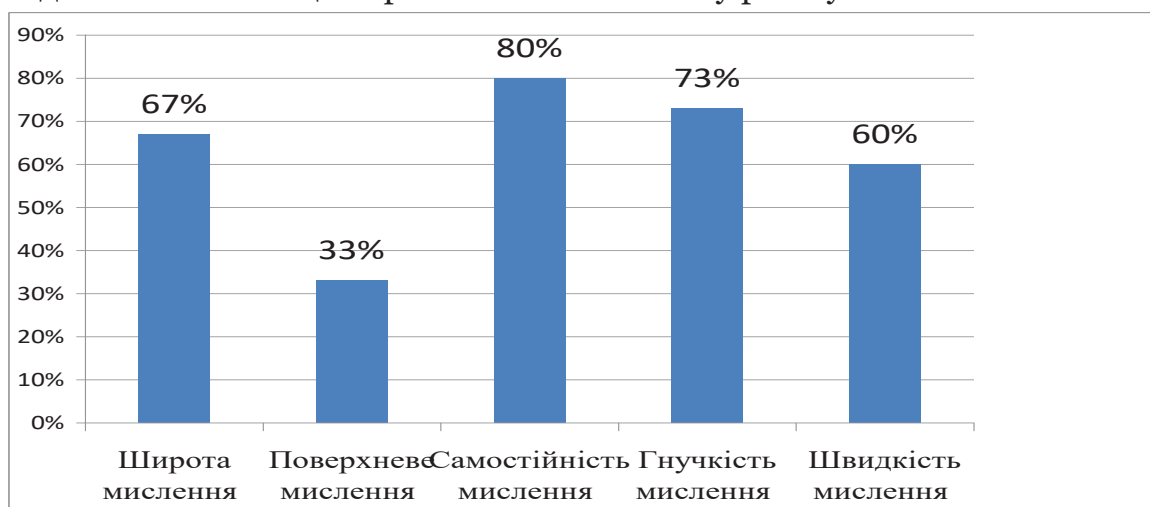

Рис. 1 Індивідуальні відмінності в мисленні молодших школярів

Школярі з високою успішністю мають швидке та гнучке мислення молодшого школяра, що характеризується доцільним варіювання способів дій; легкістю перебудови знань або навичок та їх систем у відповідності з умовами, що змінилися, легкістю переходу від одного відомого способу дії до іншого, теж добре відомого.

Самостійність мислення – одне з важливіших якостей розуму, що характеризується рівнем проблемності, який є доступним для школяра [2, с.276]. Дітям з зниженою успішністю характерна низька самостійність, що виявляється в прагненні копіювати вже відомі способи виконання, в «сліпоті» до помилок, в пошуках допомоги навіть тоді, коли можна обійтись і без неї.

Облік цих індивідуальних особливостей мислення молодших школярів в організації ефективного навчального процесу необхідний для гармонійного та всебічного розвитку особистості дитини. Тому подальші наші зусилля будуть спрямовані на розробку рекомендацій вчителям, щодо врахування в навчальному процесі індивідуальних особливостей мислення молодших школярів

ЛІТЕРАТУРА

1. Вікова та педагогічна психологія: Навч. посібник. / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська.З.В. Огороднійчук та ін. – 2 – ге вид. К.: Каравела. – 2007. – 400 с.
2. Менчинская Н.А. Проблемы обучения, воспитания и психического развития ребенка / Н.А. Менчинская – М. : МПСИ. – 2004. – 512 с.